

Universiteit Twente

GEREGELD TOEZICHT

mr. M.A. Heldeweg (UT)
naam

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

INSTEEL

- W'shop 3: meer rechtsvorming door private en zelf regulering
- Contrasterende situatie bij introductie ConsumentenAutoriteit (CA)?
- Eind 2005 instelling CA
- Eind 2006 CA 'in actie'

PRIMA FACIE (1)

- Multi-level doorkruising van nationale governance-structuur (1. en 2.)
  1. Verdringing van borging cons-belangen in vorm van private en zelfregulering
    - zelfregulering: geschillencommissies
    - private regulering: algemene voorwaarden, collectieve actie, private organisaties (C' bond, St.Reclame code, St. Ombudsman)

PRIMA FACIE (2)

- Multi-level doorkruising van nationale governance-structuur (1. en 2.)
  2. Ontstaan van overcomplexe netwerkstructuur voor toezicht naleving consumentenrecht
    - CA moet zich verstaan met:
      - Andere toezichthouders (FMA, NMa, DTe, NZa, OPTA, VWA...)
      - Minister van Economische zaken
      - Maatschappelijke organisaties (St. Geschillencies, C' bond, St. Reclame code etc)
      - Europese toezichthouders (Europees netwerk)
      - Europese commissie

VRAGEN

- Hoe te oordelen over:
  - Gevolgen in termen van de onderlinge verhouding tussen regelstelsels
    - Verhouding publieke en private stelsels
    - Verhouding nationale en Europese netwerken
  - Gevolgen in termen van algemene eisen aan regelstelsels (i.h.b. toezicht)
    - Legitimiteit (democratische controle; wetmatigheid; onafhankelijkheid)
    - Effectiviteit en efficiëntie (transparant; daadkrachtig; minste last)

POSITIONERING

1. Toezicht i.h.a.
2. Toezicht op naleving consumentenrecht

TOEZICHT I.H.A. (1)

- ‘Doctrinair’ : toezicht staat tussen normstelling, sanctionering en rechtsbescherming
- ‘Praktijk’ : toezicht vaak door ‘regulators’
  - Vele bevoegdheden: a. regelgevend; b. bestuurlijk; c. geschilbeslechtend; d. overig (adviserend)
    - Legitimatiaspect, m.n. bij regelgeving
    - Speelt m.n. in liberaliseringsfase (daarom dan vaak onzelfstandige toezichthouders)
    - Probleem blijft i.v.m. beleidsregels? Min. Verantwoordelijkheid zbo’s
    - Na verzelfstandiging naast verticale ook horizontale publieke verantwoording

TOEZICHT I.H.A. (2)

- ‘Praktijk’ : soorten toezicht
  - Nalevingstoezicht (naleving burgers/bedrijven), m.n. in relatie tot markten:
    - Algemeen mededinging (vrije markt)
    - Specifiek mededinging (liberalisering)
    - Gedrag marktpartijen (transacties; AFM en CA)
    - Op andere publieke belangen (DNB, NEa, VWA, Media)
  - Uitvoeringstoezicht (zbo’ s; rwt’ s)
  - Interbestuurlijk toezicht

TOEZICHT CA (1)

- Vorm van nalevingstoezicht/gedrag marktpartijen
- Consumentenbelang
  - Transparantie; keuzevrijheid; eerlijke handel; klachtrecht en verhaal
  - Informeren consument; reguleren aanbieders; handhaven; beïnvloeden
- Speciale context
  - Verordening 2004/2006
  - Kabinet: ‘ontbreken publiekrechtelijke handhaving’

TOEZICHT CA (2)

- Taken
  - Handhaven inbreuken met collectief karakter EG consumentenrecht
  - Europese coördinatie (netwerk)
  - Nationale coördinatie (toezichth. m' schappelijke org.)
    - Instellingswet; samenwerkingsprotocollen
- Bevoegdheden
  - Toezicht (afd 5.2 Awb)
  - Handhaving (keuze publiek/privaat; afstemmen generiek – specifiek/sectoraal)
  - Groepsacties (massaschade)
  - Europese coördinatie (ook toezicht & handhaving)

TOEZICHT CA (3)

Speciale positie CA

- I.h.a.: ‘zelfredzaamheid’ niet verstoren/
ondersteunen
- Vooral coördineren
  - Nationaal
  - Europees
- Maar, aanvullend, alleen als marktpartijen het
niet zelf kunnen, handhaven.

BEOORDELEN (1)

- ‘Minder last, meer effect’ ; 6 principes van toezicht:
  - Selectief (aanvullend)
  - Slagvaardig (maatwerk)
  - Samenwerkend (beperken last)
  - Onafhankelijk (binnen grenzen mv)
  - Transparant (toelichten)
  - Professioneel

BEOORDELEN (2)

Inzomen belangrijkste kwesties

- Totaalbeeld
  - Legitimititeitsvraag
    - Verticale verantwoordelijkheid; horizontale verantwoording
    - Rolverdeling publiek en privaat toezicht
    - Spanning tussen onafhankelijkheid en samenwerking
    - Relatie nationale en Europese verantwoordelijkheid
  - effectiviteit en efficiëntie
    - Opstapeling van controle-instanties (WRR Uitdijende controlebureaucratie)
    - Karakteristiek geval van meer marktwerking, meer regels (nu van alle kanten)
    - Kan het systeem zelf-zoekend een toestand van de laagste transactiekosten bereiken?

BEOORDELEN (3)

Radicale keuze

- Publieke toezichthouder nadrukkelijk zelfstandig laten opereren
- Accent op horizontale/ netwerkverantwoordelijkheid
- Horizontaal realiseren van good governance bij maatschappelijke actoren
- Randvoorwaardelijk: systeemverantwoordelijkheid minister; gang naar rechter

STELLING

- Indien een regelstelsel voor toezicht op het gedrag van marktpartijen uitgaat van een publieke toezichthouder, moet zelfstandigheid daarvan en netwerkverantwoording uitgangspunt zijn.
- Omwille
  - Zelfredzaamheid partijen (minste verticale dwang)
  - Meer doorzichtigheid (enkel systeem mv)
  - Beter schakelen nationaal – Europees
  - Meer appel op societale good governance
  - Meer adaptiviteit; minder transactiekosten